

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

ALEX
MAROIU

ROMAN
KATIA

Libris
EDITORIAL
BRAȘOV, 2020

CUPRINS

INTRODUCERE.....	9
01. TRANZIT.....	11
02. DRUMUL.....	25
03. KATIA.....	59
04. NEGOCIERILE	79
05. ANGELA.....	107
06. RESTAURANTUL	123
07. O SIMPLĂ IUBIRE	137
08. MOSCOVA IARNA	161
09. IUBIRE ȘI SPERANȚĂ.....	187
10. DESPĂRȚIREA	201
11. FINAL.....	217

TRANZIT

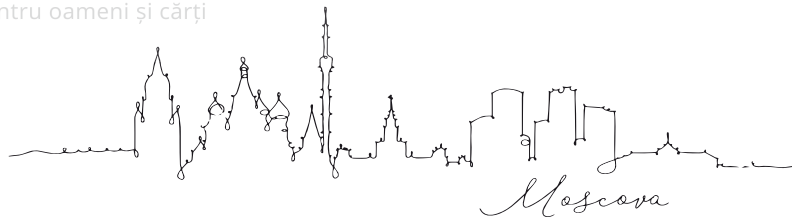
CAPITOLUL

01

KATIA

Alex MAROIU

Aeroport Roissy CDG

Tranzitul prin aeroporturi, pauzele lungi între două călătorii, uneori adăugate la schimbatul fuselor orare, mi-au dat mereu senzația că timpul mă fură, că nu mai aparțin acestei lumi, că persoana mea se pulverizează în timp și că sunt în pericol să nu mai pot reveni niciodată în locul meu pe pământ.

Poate chiar așa e, mereu atent la ceilalți, uit să-mi apreciez corect traiectoria proprie, mă întreb de unde a venit cu adevărat viața mea anterioară și mai ales în ce direcție o va lua.

Sunt la Paris în Roissy Charles de Gaulle, în tranzit către Houston. Înaintez agale spre ghișeul unde poliția de frontieră franceză ne verifică actele. Așteptând, mă gândesc de câte ori înainte, pe vremea comunismului, stăteam la coada denumită „Alte țări” și nu la coada la care stau acum, plin de importanță, marcată clar „UE”.

Tânăra de la ghișeu, îmbrăcată în costum albastru elegant, se uită în fugă la mine și la pașaportul meu și mi-l dă înapoi zâmbind. Nu știu să-i interpretez zâmbetul, sau mai degrabă îl interpretez subiectiv. Aș vrea să intru o clipă în cabină, lângă ea, să văd ce vede ea în sistemul informatic. Să mă văd pe mine, ca pe o orizontală de tabel, așa cum sunt definit acum după revoluție, în evidențele Uniunii Europene.

După opt ani de la revoluție, mă simt încă jignit fără niciun motiv de orice verificare suplimentară în aeroporturi, de orice privire de durată mai lungă peste actele mele, de orice aluzie la un zbor de linie venit de la București, de orice telefon care se dă în prezența mea înainte de a mi se înapoia actele, chiar de orice urare care mi se face fără motiv. De absolut orice.

Dacă totuși am ocazia să schimb două vorbe, profit imediat de ocazie pentru a cere o informație de care nu am nevoie, al cărei răspuns îl cunosc, pentru a dovedi că franceza mea e bună și numai apoi ca să verific dacă mi se dă un răspuns corect și o informație completă.

Nu am ce reproșa, controlul s-a făcut repede, firesc, fără priviri încruntate, fără zâmbete ironice, fără gesturi ambigue, în cea mai deplină rutină, așa cum îmi place. Cred totuși că tânăra a văzut în pașaport viza de USA, colorată, mare și lucioasă, viza care elimină aici în Europa orice moment de ezitare, viza americană e un fel de diplomă, defilezi cu ea în viață ca și cum ai terminat cea mai înaltă facultate.

Cu geanta de umăr încă ușoară, „geanta de la dus” este întotdeauna ușoară, cea de la întors e întotdeauna grea, am început să mă deplasez agale din terminalul 2B, destinat pe atunci cu precădere țărilor foste comuniste, adică cel mai vechi și mai prăfuit terminal, către 2F, cel modern, de forma unei boabe de fasole alungite, destinat Europei Occidentale, Japoniei, Canadei și Statelor Unite.

Aeroportul Charles de Gaulle seamănă în acel moment cu o omidă cu trei umflături, la prima strangulare fiind pasajul pietonal subteran, de trecere de la terminalele B și D pe partea opusă către A și C. La următoarea strangulare, mai îndepărtată, era subteranul aferent liniei RER care ducea în centrul Parisului. Eu, însă, după ce am trecut de primul pasaj, am intrat în restaurantul Hipopotamus,

după ce înainte m-am asigurat că pe lista de meniuri, afișată la intrare, exista în continuare, la capitolul grătarelor de vită, „Côte de boeuf”¹. Era, deci am intrat.

Aveam emoții, mergeam în SUA. Nu cred că se vedea că aveam emoții, dar asta nu mă ajuta prea mult.

Nu voiam să recunosc că aveam acel gen de emoție comparabilă cu emoția care te cuprinde când vorbești în public, când trebuie să impresionezi ca să poți profita de ceva care să te ajute puțin, de un mic „ceva anterior” care ți-ar putea ușura situația, un meci în care ai jucat bine, o carte pe care ai citit-o (sau, și mai bine, pe care ai scris-o și care a plăcut), o aventură cu o femeie importantă cu care ai făcut o poză, un ceva care să fie alături de tine la greu.

Mergeam în USA, aveam o viză și o ofertă în dolari, trimisă înainte, ca un fel de buzdugan din poveste, trimis în zbor să pregătească atmosfera și să-i mai calmeze puțin pe americanii speriați de eventualitatea unei colaborări cu românii. Exista un fel de efect de buzdugan fermecat, care întorcea înapoi la fabricantul corect impresia bună a clientului printr-un gest concret care însemna o nouă comandă. Avea un nume de firmă, Technopetrol Paris și un nume de persoană, Olivieri, francezul care ne recomandase pentru proiectul Gasoil Houston, de extindere a unei rafinării. Atât.

Întâlnirea

— Vă deranjează dacă la masa dumneavoastră mai stă o persoană?

— Non, pas de tout², răspund dus pe gânduri.

---

1. Coaste de vită

2. Nu, de loc.

— Merçi monsieur!³, muțumește un glas de femeie tânără.

Rămân cu ochii fixați pe figura femeii blonde din fața mea, nu-mi vine să cred cât de bine seamănă cu Katia, fata cu ochii albaștri pe care o întâlnisem cu ani în urmă la Moscova. Katia cea frumoasă, cea puternică, cea corectă și cea mândră, pe care am pierdut-o din vina mea fără să înțeleg că, odată cu ea, mi-am pierdut fericirea.

Tânăra din fața mea nu are însă nimic din înfățișarea unei rusoaice, sacou și fustă gri închis, din stofă groasă, de toamnă, și lanț de mărgele negre, mari și simple, stil office. Parfumul care vine spre mine e un Coco Chanel, mult prea discret pentru o rusoaică și apoi, asta mai ales, ochii femeii nu sunt ochii Katiei. Tânăra din fața mea avea ochii verzi.

— Encore une fois, merçi monsieur!⁴

— Je vous en prie, c'est un plaisir pour mois.⁵

Speram să nu se supere că mă uitam fix la ea. Ce o face acum Katia? Ce bine ar fi să fi fost aici, în fața mea, privindu-mă cu ochii ei mari albaștri, cu părul ei auriu, prins în cozi groase, ca o școlăriță de liceu. Katia cea frumoasă, Katia...

Nu reușesc să mă calmez, am aceeași stare doar că în minte am schimbat subiectul USA cu subiectul Katia, simt mereu acel curent nervos care îmi aleargă haotic prin stomac până își găsește drumul de-alungul șirei spinării.

Senzația de care am vorbit, pe care o am în aeroporturi, mai ales când sunt în tranzit, așteptând ore întregi o îmbarcare către o nouă destinație, este neputința de a-mi fixa corect poziția în spațiu și timp. Am impresia că ceva mă împiedică să mă ancoroz în realitate.

---

3. Mulțumesc, domnule!

4. Încă o dată vă mulțumesc, domnule!

5. Vă rog, este o plăcere pentru mine

Poate că bucuria mereu copilărească a oricărui matur de a călători, în special a celui venit din lumea aceea fără drepturi și libertăți, devine un obstacol de netrecut către firesc. Mi se părea că oricare om care s-ar fi uitat la mine vedea clar, scrisă în fruntea mea, eticheta de călător banal, acceptat cu greu în lumea bună occidentală.

Am mâncat privind avioanele care veneau sau plecau, dar și privind-o pe furiș pe „Katia din fața mea”, mai ales în răstimpurile cât a vorbit, în mai multe rânduri, la telefonul mobil. A doua convorbire scurtă și pe un ton mai ridicat m-a răscolit profund, nu pentru că am înțeles-o, ci pentru că a fost în rusă.

Câteva secunde am sperat ca ea să se uite la mine cum o privesc, să pară mirată, uimită, dar apoi să-mi zâmbească așa cum și eu îi zâmbeam plin de speranță că ceva ne unea cu siguranță din trecut. Ochii ei verzi însă rămâneau distanți și o ajutau să rămână o necunoscută. Așa am tot sperat degeaba până în ultima clipă în existența unei Katia cu lentile de contact, deși mi-am răspuns singur: „Ce femeie cu ochii albaștri își pune lentile verzi de contact?”

Katia din fața mea a mâncat rapid, și mai ales ușor, o salată Niçoise și a băut o cafea, meniul ăsta franțuzesc de damă mi-a îndepărtat-o din nou de Rusia. Am lipsit cinci minute să mă studiez în oglinda de la toaletă. Aveam o figură întinerită și undeva, în fundalul oglinzii, se vedea Moscova albită de zăpadă.

Când m-am întors, Katia (oare cum ocheama?) achitase nota și se pregătea să plece, m-am repezit să-i țin paltonul și am întrebat-o plin de emoție în glas:

— Sunteți rusoaică?

— Da.

— Din Moscova?

— Da.

Respect pentru oameni și cărți

— Cunosc Moscova, am fost acolo de trei ori, e un oraș frumos.

— Și pentru mine Moscova rămâne un oraș frumos, cel mai frumos oraș, deși trăiesc acum în Franța. Dar în cazul meu, Moscova e frumoasă pentru că, în ceea ce mă privește, totul e legat de amintiri. E ceva sentimental. Acolo m-am născut.

— De mult sunteți aici?

— De trei ani.

— Am cunoscut o persoană care vă seamănă foarte tare.

Mi-a întins mâna. Măinile noastre s-au întâlnit, am măsurat timpul cu acea clipă de fericire trecătoare, cred că se vedea că speram mult să am un anumit răspuns. M-a privit și ea ceva mai mult timp și am simțit cum cele două luminițe verzi îmi sfredeleau ochii cu duritate, fără milă, ca și cum ar fi dorit să răzbune o eroare făcută de mine în trecut.

— Și mie îmi pareți cunoscut, am simțit asta tot timpul, e ciudat!

— Pot să vă întreb dacă vă cheamă Katia?

O țineam încă de mână, aș fi vrut să-i spun că nu doream să-i mai las mâna din mâna mea, și că...

— Nu, nu mă numesc Katia, noi rusoaicele semănăm mult una cu alta, din cauza părului deschis și a ochilor albaștri sau verzi, mi-a spus privindu-mă fix, cu oarecare dorință de a fugi.

Și-a tras mâna din mâna mea, s-a întors și a plecat, lăsându-mi amintire încă o adiere de parfum. M-am simțit brusc foarte singur și în plus vinovat. Aș fi vrut să dau timpul înapoi cu mulți ani, să fiu în drum spre Moscova, unde ar fi trebuit să o caut pe Katia, să o găsesc măcar pentru a o ține de mână.

Zbor în timp

Am lăsat-o greu pe Katia din Paris să plece din mintea mea și atunci numai pentru a mă îmbarca. Am parcurs culoarul lung cu trotuare rulante care trece pe deasupra stațiilor de metrou rapid RER spre centrul Parisului. Ca orice bărbat îndrăgostit brusc, reîndrăgostit în cazul meu, aș fi vrut să-mischimb destinația. Să mă îmbarc în altă direcție, în acea direcție de unde, cu ani în urmă, mă grăbisem să fug speriat de adierea vântului care îmi șoptise mistere la ureche și îmi umpluse mintea cu vise de dragoste pline de capcane. Cred că sufletele noastre sunt veșnic vinovate de ceva și, căutându-ne mântuirea, nu facem decât să ne adâncim în greșeli.

Știu bine că există sute de explicații pentru același lucru și mai știu că toate sunt suficient de subiective. Nu știu însă de ce avem atâta nevoie de ele după ce constatăm că suntem nefericiți.

Ar trebui să vorbesc despre cele douăsprezece ore de zbor până la Houston, măcar pentru că atunci a fost prima experiență de acest fel după ani de comunism. Vă pot spune că am constatat tot felul de lucruri noi, nu neapărat demne de reținut, mai degrabă le-aș încadra la capitolul decepții în raport cu visele mărețe pe care mi le făcusem în minte și în raport cu emoțiile pe care le avusesem în timpul interogatoriului pe care îl trecusem cu bine la ambasada SUA din București (avut cu un negru care, în calitate de american, se arătase destul de sceptic cu privire la seriozitatea mea și încrederea pe care trebuia să mi-o acorde).

Călătoria a fost lungă, știam asta de la plecare, cu soarele mereu în fereastra mea, ceea ce a fost doar un ghinion. Rotația pământului, în același sens cu deplasarea avionului nostru, făcea și mai bizară acea călătorie. Soarele ne-a orbit tot drumul și apoi ne-a găurit țeasta la

coborâre. Timpul parcă fusese bătut în cuie în timp ce eu, contrar logicii, mă simțeam anormal de bătrân.

Drumul ar fi putut fi insuportabil dacă n-aș fi adormit totuși la un moment dat și nu m-aș fi visat călătorind la Moscova, să o întâlnesc pe Katia.

Despre vise

Mama nu-mi traducea niciodată visele oricât de mult aș fi insistat. Nu-i plăcea să le explice: „Știu doar că între ceea ce visezi și realitate este o legătură, una strânsă, de obicei legată de greșelile pe care le-ai făcut sau urmează să le faci cu bună știință” (mama, misterioasă). Ca să știu ce semnificație aveau visele mele mă duceam la bunica: „Să n-o crezi că nu știe să dezlege visele, chiar eu am învățat-o. Numai că cineva i-a băgat în cap că nu e bine să dezlegi vise. Pentru că ar purta ghinion” (bunica, cea care nu se teme de vise).

Atunci, în drum spre Houston, imediat ce avionul a atins plafonul de 10.000 de metri și pilotul a spus că ne puteam decupla centurile, am adormit buștean și am visat probabil începând cu secunda următoare. Nu încăpea nicio îndoială că visam ceva legat de realitate, de o realitate deja trecută și chinuitoare. Mama ar fi putut să nu vrea să mă ajute să-mi traduc visul, dar asta nu mai conta pentru că îmi recunoșteam și singur greșelile, regretele și căutărilor reluate inutil în minte.

Nu toate visele au o explicație simplă, unele nici nu se pot explica. Sunt doar niște vechi căutări, vechi regrete, vechi pedepse pentru greșelile și mai vechi din trecut.

Câștigi o zi de diurnă, adică zece ruble.

Toți mă sfătuiseră să merg cu trenul „Câștigi o zi de diurnă în plus, adică 10 ruble, asta înseamnă două fiare de călcat”. Un argument solid, dorm în cușetă o zi și ceva în plus, adică în total cam 40 de ore, așa cum numai un adevărat membru de partid obișnuit cu ședințele lungi știa să doarmă și apoi, din suma dormită, îmi iau două fiare de călcat cu care pot călca ani de zile.

În fond, mersul cu trenul avantaja și firma, biletele de avion erau mai scumpe. Și avantaja și persoana, o zi și jumătate de diurnă era o sumă în ruble importantă, mai ales pentru noi, românii. Cu toate acestea, deplasarea cu trenul trebuia justificată cumva pentru a elimina bănuiala că se făcea exact pentru scopul știut de toată lumea.

Trebuia să explici ceva, noi de exemplu spuneam că trebuia cărată documentația tehnică cerută de partener, la fiecare delegație cam 100 de kilograme. Inutil să spunem că cifra era exagerată, dacă cineva ar fi ținut evidența deplasărilor totale făcute de serviciul nostru într-un an, ar fi constatat că greutatea documentației depășea 3-4 tone. Mă opresc aici cu comentariul.

Nu eram cel mai potrivit om din comerțul exterior să merg în U.R.S.S., în serviciul nostru erau încă doi ingineri capabili să avizeze documentația alături de tehnicienii uzinelor, amândoi vorbitori de rusă. Ei însă nu fuseseră preferații șefului meu care decidea cine merge la ruși. El, șefu', se baza în luarea deciziilor numai pe Angelica, o colegă puțin mai în vârstă decât noi și mai apropiată ca vârstă și stil de șefu'. Iar șefu', cum am spus, ținea cont numai de părerea ei.

Asta era clar. Ea, la rândul ei, ținea la șefu'. Deplășarile în U.R.S.S. erau pe atunci cele mai lungi, de până la trei săptămâni, dar și cele mai bogate în valori, adică în ruble. Pornind de la aceste considerații era important ca delegații să țină unul la altul, să fie

uniți și rezistenți la uzură. Am înțeles asta mai târziu, fără însă să-l înțeleg pe șefu' care era un bărbat frumos și în plus foarte căsătorit. Eram naiv, ce mai!

Fără să o spună deschis, Angelica nu era prea încântată când apăreau persoane noi „deplasabile” în Rusia, se temea de orice persoană care ar fi putut să mărească în timp numărul de delegați posibili pe „relația ei”, pe U.R.S.S. Se temea mai ales de femei, din motivele deja expuse. Dacă vorbim însă de bărbați, Angelica putea fi și un personaj adaptabil din mers la orice situație și la orice bărbat. Aveam să constat asta curând.

Înainte de plecarea din București, Angi mi-a dat, pe lângă o droaie de sfaturi și o veste bună: „Vom fi și noi acolo (adică ea și sefu'), vom pleca înainte și mă voi ocupa puțin și de tine ca să-ți fie bine. Știi cum se spune în comerțul exterior, omul în deplasari se cunoaște!”. Precizarea aceasta din urmă, nedetaliată, m-a cam speriat. De fapt n-am înțeles-o atunci.

Din punct de vedere al „Mandatului” meu, griji chiar nu aveam de ce să îmi fac, totul era o formalitate, mergeam la o avizare tehnică, fază obligatorie, total inutilă în cazul nostru care livram rezervoar-mici, de serie foarte mare, cunoscut de ani de zile de clienți și furnizori.

Pe relația U.R.S.S. regulile erau foarte clare, dar diferite de restul relațiilor, valorile și cantitățile erau enorme, sigure și ușor de realizat ceea ce justifica orice cheltuială, iar fraza „la cererea partenerului extern” în cazul U.R.S.S.-ului închidea orice gură, la orice nivel. Definitiv.

Eu eram și nu eram, logic vorbind, util. Avizarea o făcea un tehnician dintr-o uzină producătoare. Cum cantitățile erau mari și ușor de făcut, pe relația U.R.S.S. lucrau toate uzinele, toți lucrătorii și se satisfăceau toate „micile servicii amicale” (se deplasa toată

lumea, și lucrătorii buni, dar și „pilele”, și proștii și deștepții, cum se spune „într-o veselie generală”!).

În cazul meu, la Ploiești urca în tren un șef de secție de la uzina ce fabrica o parte din vasele propan menționate. Vasele mici, în care se păstrau produsele petroliere sub formă de gaze lichefiate, erau cerute de ruși permanent. Iar în România, erau făcute în patru uzine. Le țineau și în stoc, „Ei nu repară, ei schimbă cu totul” (Angi, cu referire la ruși). Persoana de la Ploiești nu venea până la București, în ziua (de fapt, în noaptea) plecării. Aștepta trenul de Moscova în gara din Ploiești. Eu trebuia însă să-i deschid ușa din interior când trenul ajungea în gară. O simplă formalitate care însă mie mi-a furat-o somnul în toate nopțile premergătoare plecării. Trenul oprea în două gări, în Ploiești și Iași, dar teoretic nu mai urca nimeni în tren. Nu mă întrebați de ce, totul era mult prea misterios și încâlcit, iar eu nu reușeam să fiu nici curios, nici suficient de atent la ce vorbea lumea. Era un tren de noapte, un tren internațional, deși cuvântul „internațional” părea că avea cu totul alt sens dacă trenul mergea în Rusia.

Despre vise

Mama mi-a pregătit toate lucrurile înainte de plecare: „Nu ești încă însurat, o să mă ocup de tine cum trebuie, mai ales că drumul dus-întors durează, numai el luat separat, patru zile. Vei avea timp, în sfârșit, să dormi și să visezi cât vrei” (mama, neliniștită că mergeam la ruși). Bunica era mai practică: „Să dormi fără vise, sau dacă nu dormi să îți faci ordine în idei. N-o să te mai întâlnești curând cu ocazia asta” (bunica, cea care își pierduse doi frați în Rusia, în război).